

MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI

YAZARLAR

M. Sadık ARSLAN
Emine GENÇ
Niyazi KAYA
Hikmet AZER

DEVLET KİTAPLARI
BİRİNCİ BASKI

Devlet Kitapları Müdürlüğü - Ankara, 2008

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI: 4562
YARDIMCI ve KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ: 236

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI

Bahar KÜÇÜKTEPE

REHBERLİK UZMANI

Zehra BERBER

DİL UZMANI

Emrullah GÖKAHMETOĞLU

ÖLÇME - DEĞERLENDİRME UZMANI

Fatma DURAN

GÖRSEL TASARIM

Abdulkadir GÜROL

Hatice KOCAOĞLU

İhsan TÜRK

ISBN 978-975-11-3115-7

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunun 23.07.2008 gün ve 5711 sayılı kararı ile Eğitim Aracı olarak kabul edilmiş, Yayınlar Dairesi Başkanlığınının 19.03.2008 gün ve 1092 sayılı yazısı ile birinci defa 24.500 adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

GENÇLIĞE HİTABE

ATATÜRK'ÜN RESMİ

İÇİNDEKİLER	Sayfa
YILLIK PLAN	10
TÜRK MİLLÎ EĞİTİMİNİN AMAÇLARI	19
MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ NEDEN GEREKLİDİR?	19
MEDYA OKURYAZARLIĞI PROGRAMININ YAPISI	20
TEMEL YAKLAŞIM	22
YAPILANDIRMACILIK	22
MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	26
1. ÜNİTE: İLETİŞİME GİRİŞ	44
İLETİŞİM NEDİR?	45
İLETİŞİM NASIL GERÇEKLEŞİR?	46
GÜZEL BİR ANIM VAR.....	47
İLETİŞİM ÖGELERİNİ TANIYALIM	48
İLETİŞİM TÜRLERİNİ TANIYALIM	49
ÖRNEKLERLE İLETİŞİM	50
FOTOĞRAFLARDA İLETİŞİM TÜRLERİ	51
ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ	52
ÖZ DEĞERLENDİRME	53
2. ÜNİTE: KİTLE İLETİŞİMİ	54
KİTLE İLETİŞİMİ NEDİR?	55
KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARI.....	56
HANGİ KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARINI KULLANMALIYIM?	59
İLAN	60
ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ	61
ÖZ DEĞERLENDİRME	62
3. ÜNİTE: MEDYA	63
MEDYAYI TANIYALIM	64
MEDYANIN İŞLEVLERİ	66
TOPLUM, KÜLTÜR VE EKONOMİ	68
MEDYA BİZİ DEĞİŞTİREBİLİR Mİ?	69
MEDYA HANGİ KATKILARI SAĞLAR?	71
MEDYA VE ETİK	72
MEDYA NASIL YANILTIYOR?.....	75
YANILTAN HABER.....	76
MEDYADA ETİK	77
NASIL MEDYA OKURYAZARI OLUNUR?	78
SÖZLÜK ÇALIŞMASI	80
MEDYA OKURYAZARIYIZ	81
ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ	82
ÖZ DEĞERLENDİRME	83

4. ÜNİTE: TELEVİZYON	84
TELEVİZYONUN ETKİN NİTELİKLERİ	85
AİLEDEN BİRİ	86
MEDYA DESTEĞİ	87
MEDYAYLA EL ELE	88
TELEVİZYON SİHİRLİ KUTU MU?.....	89
TELEVİZYON YAYINCILIĞININ YAPISI	91
ARAŞTIRMA YAPIYORUZ	93
PROGRAM TÜRLERİ	95
TELEVİZYON YAYINLARINI TANIYALIM.....	96
ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ	97
ÖZ DEĞERLENDİRME	98
5. ÜNİTE: AİLE, ÇOCUK VE TELEVİZYON	99
KİM, NEYİ, NEDEN, NE KADAR VE NE ZAMAN İZLİYOR?	100
TELEVİZYON	101
ANKET YAPIYORUZ.....	103
ANKET SONUÇLARI	105
AKILLI İŞARETLER ÇOCUKLARI DÜŞÜNÜR.....	106
PROGRAMLARI ANALİZ EDELİM	107
REKLAMLARI SORGULUYORUZ.....	109
SİZE GÖRE BU İFADELER DOĞRU MUDUR?.....	110
TELEVİZYON İZLEME EĞİLİMİMİ BELİRLİYORUM	111
ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ	112
ÖZ DEĞERLENDİRME	114
6. ÜNİTE: RADYO	115
RADYOYU TANIYALIM	116
RADYO DİNLİYORUZ	117
CANLI YAYINDAYIZ	118
GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE RADYO.....	119
RADYO DİNLERKEN NELERE DİKKAT EDELİM?	120
BİLİNÇLİ BİR DİNLEYİCİYİM	121
BUNLARA DİKKAT ETMELİYİM	122
ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ	123
ÖZ DEĞERLENDİRME	124
7. ÜNİTE: GAZETE VE DERGİ	125
GAZETE	126
EŞLEŞTİREREK ÖĞRENELİM	127

GAZETE ÖRNEĞİ	128
FOTOĞRAF HABERE RENK VERİR	129
GAZETE HABERİ KONTROL LİSTESİ	130
HAYDİ GAZETE HAZIRLAYALIM.....	131
MİZANPAJ YAPIYORUZ	132
DERGİ İNCELEYELİM	133
DERGİLERİ TANIYORUZ.....	134
BU DERGİDEN NELER ÖĞRENEBİLİRİM?	135
ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ	136
ÖZ DEĞERLENDİRME	137
8. ÜNİTE: İNTERNET (SANAL DÜNYA)	138
İNTERNET	139
İKİ BİLGİSAYARIN İNTERNET ÜZERİNDEN BİLGİ ALIŞ VERİŞİ	140
DÜNYA BİR TIK UZAĞIMIZDA.....	141
İNTERNET KULLANMAYI ÖĞRENİYORUM	142
İNTERNET SAYESİNDE	143
ELEKTRONİK ADRES	144
BİLGİYE ULAŞMAK ÇOK KOLAY	144
ELEKTRONİK POSTA.....	145
ELEKTRONİK POSTA GÖNDERİYORUM	146
ELEKTRONİK POSTA ALIYORUM	146
İNTERNET EĞİTİMİN HİZMETİNDE	147
İNTERNET'TE NELERE DİKKAT ETMELİYİM?.....	148
SANAL ARKADAŞ	150
İNTERNET SAYESİNDE BULUŞTULAR	151
ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ	152
ÖZ DEĞERLENDİRME	154
SÖZLÜK	155
KAYNAKÇA	157

YILLIK PLAN

SÜRE: 2 DERS SAATI		1. ÜNİTE			ÜNİTE ADI: İLETİŞİME GİRİŞ	
Ay	Ders Saati	Konu/Etkinlikler	Kazanım	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar	
EYLÜL	1	İLETİŞİM NEDİR? İletişim Nasıl Gerçekleşir? Güzel Bir Anım Var İletişim Ögelerini Tanıyalım	1. İletişimi tanıyarak öğelerini fark eder.	Gözlem, öz değerlendirme, grup değerlendirme formu, performans görevi ve proje ile açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.	Bu üniteye verilecek temel beceriler: Gözlem, iletişim, girişimcilik, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma becerisi Bu üniteye verilecek temel değer: Etik kurallara bağlılık Uyarı: Öğretmen iletişimin sabit (doğrusal) bir süreç değil, geri dönüşümlü (döngüsel) bir süreç olduğunu vurgulamalıdır (1. kazanım).	
	1	İLETİŞİM TÜRLERİNİ TANİYALIM Örneklerle İletişim Fotoğraflarda İletişim Türleri	2. İletişim türlerini sınıflandırarak örnekler verir.			

SÜRE: 2 DERS SAATI		2. ÜNİTE			ÜNİTE ADI: KİTLE İLETİŞİMİ
Ay	Ders Saati	Konu/Etkinlikler	Kazanım	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar
EKİM	2	KİTLE İLETİŞİMİ NEDİR? Kitle İletişim Araçları Hangi Kitle İletişim Araçlarını Kullanmalıyım? İlan	1. Kitle iletişimini tarif ederek kitle iletişim araçlarını sınıflandırır. 2. İletişim ve kitle iletişimi arasındaki ilişkiyi fark eder.	Gözlem, öz değerlendirme formu ve açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.	Bu üniteye verilecek temel beceriler: Gözlem, iletişim, problem çözme, girişimcilik, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma becerisi Bu üniteye verilecek temel değer: Etik kurallara bağlılık, toplumsal hayata aktif katılım Uyarı: Kitle iletişimi, kültürel ve toplumsal öğelerle ilişkilendirilerek verilmelidir. 1. Ünitenin kazanımları ile ilişkilendirilmelidir.
	1	ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ			

SÜRE: 7 DERS SAATI		3. ÜNİTE			ÜNİTE ADI: MEDYA	
Ay	Ders Saati	Konu/Etkinlikler	Kazanım	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar	
EKİM	2	MEDYAYI TANIYALIM Medyanın İşlevleri	1. Medyayı tanıyarak işlevlerini sınıflandırır.	Gözlem, öz değerlendirme, grup değerlendirme formu, performans ve proje ile açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.	Bu ünitede verilecek temel beceriler: Gözlem, araştırma, yaratıcı düşünme, sosyal ve kültürel katılım, eleştirel düşünme, iletişim, sosyal ve kültürel katılım, bilgi teknolojilerini kullanma Bu ünitede verilecek temel değer: Etik kurallara bağlılık, farklılıklara saygı duyma, sorumluluk, dürüstlük, özel yaşamın gizliliğine saygı, aile içi iletişime önem verme, kültürel mirası yaşatmaya duyarlılık, dayanışma, yardımlaşma, paylaşım ve eşitlik	
	1	TOPLUM, KÜLTÜR VE EKONOMİ Medya Bizi Değiştirebilir mi? Medya Hangi Katkıları Sağlar?	2. Medyanın toplumsal, kültürel ve ekonomik yaşam üzerindeki etkilerini irdeler.			
	1	MEDYA VE ETİK Medya Nasıl Yanıltıyor? Yanıltan Haber Medyada Etik	3. Medyanın yayınlarında etik kurallara bağlı kalmasının önemine inanır.			
KASIM	1					
	2	NASIL MEDYA OKURYAZARI OLUNUR? Sözlük Çalışması Medya Okuryazarınız	4. Medya okuryazarlığı kavramını tanıyarak medya mesajlarını algılayanın ve çözümlemenin önemini fark eder.		Uyarı: Medya ve kültür ilişkisinde medyanın kültürel yaşam üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri güncel örneklerle anlatılmalıdır (2. kazanım).	

SÜRE: 4 DERS SAATI		4. ÜNİTE			ÜNİTE ADI: TELEVİZYON	
Ay	Ders Saati	Konu/Etkinlikler	Kazanım	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar	
KASIM	1	TELEVİZYONUN ETKİN NİTELİKLERİ Aileden Biri Medya Desteği Medyayla El Ele Televizyon Sihirli Kutu mu?	1. Televizyonun birey ve toplumu yönlendirmedeki etkili bir iletişim aracı olma niteliğini analiz eder. 2. Ülkemizdeki televizyon yayıncılığını mülkiyet yapısına göre sınıflandırarak bunların özelliklerini ve yayın politikalarını belirleyen unsurları fark eder.	Gözlem, öz değerlendirme, grup değerlendirme formu ile açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.	Bu üniteye verilecek temel beceriler: Gözlem, araştırma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, girişimcilik, iletişim, bilgi teknolojilerini kullanma. Bu üniteye verilecek temel değer: Farklılıklara saygı duyma, sorumluluk, kültürel mirası yaşatmaya duyarlılık, dayanışma, yardımlaşma, paylaşım ve eşitlik	
	1	TELEVİZYON YAYINCILIĞININ YAPISI Araştırma Yapıyoruz	3. Televizyon program türlerini; amaçları, işlevleri ve özellikleri bakımından ayırt eder.			
ARALIK		PROGRAM TÜRLERİ Televizyon Yayınlarını Tanyalım				

SÜRE: 9 DERS SAATİ		5. ÜNİTE			ÜNİTE ADI: AİLE, ÇOCUK VE TELEVİZYON	
Ay	Ders Saati	Konu/Etkinlikler	Kazanım	Öçme ve Değerlendirme	Açıklamalar	
ARALIK	1		1. Televizyon izleme alışkanlıklarını ve bunların sonuçlarını araştırmaları eşliğinde yorumlar.	Gözlem, öz değerlendirme, açık uçlu sorular ve öğrenci ürün dosyası kullanılarak değerlendirme yapılabilir.	Bu üniteye verilecek temel beceriler: Gözlem, araştırma, eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim, bilgi teknolojilerini kullanma, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma Bu üniteye verilecek temel değer: Sorumluluk, bilimsellik, dürüstlük, farklılıklara saygı duyma, kültürel mirası yaşatmaya duyarlılık, aile içi iletişime önem verme 3 ve 4. ünite ile ders içi ilişkilendirme yapılacaktır.	
	1	KİM, NEYİ, NEDEN, NE KADAR VE NE ZAMAN İZLİYOR?	2. Televizyon yayınlarının sorun alanlarını belirleyerek bunların doğuracağı olumsuzluklardan korunma konusunda önerilerde bulunur.			
OCAK	2		4. Uyarıcı simgeleri tanıyarak dikkate alır.			
	1	Televizyon Anket Yapıyoruz Anket Sonuçları Akıllı İşaretler Çocukları Düşünür				
ŞUBAT	2		3. TV program türlerini içerik, gerçeklik-kurgusalılık, tüketimi hedefleme, yanlış bilgilendirme açısından irdeleyip değerlendirir.		Sosyal bilgiler dersi ile ders dışı ilişkilendirme yapılacaktır. Uyarı: Televizyon izleme alışkanlıklarının aile içi iletişime etkisi ile kişilerin fiziksel ve ruhsal sağlıkları açısından etkileri üzerinde önemle durulmalıdır (1. kazanım). Alo RTÜK 444 1 178 telefon hattı ile ilgili bilgi verilmesi (2. kazanım). 3. kazanım etkinliği sırasında gerçeklik ve kurgu bağlamında kimin/kime/neyi/hangi koşullarda ve hangi etkiyle söylediği, örnek programlar üzerinde uygulamalı olarak görüntü ve dil açısından çözümlenir. Çizgi film irdelenirken kurgusal yapıtlarla (masal ve hikâyeler) karşılaştırılır. Sinema filmi analiz edilirken sinema olgusu, başka kültürlerin empoze edilmesi başta olmak üzere çeşitli açılarından; haberler incelenirken haberi veren yaygın kuruluşunun hangi haberi, hangi amaçla öncelikle duyurduğu, neyi sürekli vurguladığı örneklerle gösterilir. Reklamlar ise tüketim kültürü, çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri ve kültürel eğilim oluşturma vb. açılardan konu edilir.	
	1	PROGRAMLARI ANALİZ EDELİM Reklamları Sorguluyoruz Size Göre Bu İfadeler Doğru mudur? Televizyon İzleme Eğilimimi Belirliyorum				
MART	2		İlk iki ünite kazanımları, değer ve becerileri			
	2	ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ				

SÜRE: 3 DERS SAATI		6. ÜNİTE			ÜNİTE ADI: RADYO	
Ay	Ders Saati	Konu/Etkinlikler	Kazanım	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar	
MART	1	RADYOYU TANIYALIM Radyo Dinliyoruz Canlı Yayındayız Geçmişten Günümüze Radyo	1. Radyonun işlevini ve olumlu niteliklerini örneklerle açıklar.	Gözlem, öz değerlendirme, formu ile açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.	Bu üniteye verilecek temel beceriler: Gözlem, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, problem çözme, iletişim, Türkçeyi etkili ve güzel kullanma Bu üniteye verilecek temel değer: Sorumluluk, dürüstlük, etik kurallarna bağlılık kültürel mirası yaşatmaya duyarlılık, aile içi iletişime önem verme. Uyarı: Türk dilinin yanlış kullanımını hem müzik programlarında hem de diğer programlarda örneklerle işlenmeli, radyonun müzik kütürü üzerindeki etkileri üzerinde önemle durulmalı (2. kazanım).	
	1	RADYO DİNLERKEN NELERE DİKKAT EDELİM? Bilinçli Bir Dinleyiciyim Bunlara Dikkat Etmeliyim	2. Radyo yayınlarının sorun alanlarına örnekler vererek bunların doğuracağı olumsuzluklardan korunma konusuna önerilerde bulunur.			
NISAN	1				4, 5. ünitelerle ilişkilendirme yapılacaktır.	

Ay	Ders Saati	Konu/Etkinlikler	Kazanım	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar
NİSAN	1	GAZETE Eşleştirerek Öğrenelim Gazete Örneği Fotoğraf Habere Renk Verir Gazete Haberi Kontrol Listesi	1. Gazete ile ilgili temel kavramları tanımlar. 2. Gazetede haber ve fotoğraf ilişkisini analiz eder.	Bu ünite gözlem, öz değerlendirme, grup değerlendirme formu, proje ve açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.	[1] Bu ünite verilecek beceriler: Gözlem, araştırma, eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim, bilgi teknolojilerini kullanma, sosyal ve kültürel katılım, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma [2] Bu ünite verilecek temel değerler: Etik kurallara bağlılık, estetik duyarlılık, özel yaşamın gizliliğine saygı, farklılıklara saygı duyma, sorumluluk, kültürel mirası yaşatmaya duyarlılık, dayanışma, paylaşım, yardımlaşma, eşitlik
	1	HAYDİ GAZETE HAZIRLAYALIM Mizanpaj Yapıyoruz	3. Örnek bir gazete hazırlar.		[3] Manşet, sürmanşet, spot, mizanpaj, haber, fotoğraf, tiraj ve künye kavramları üzerinde durulmalıdır (1. kazanım).
	1	DERGİ İNCELEYELİM Dergileri Tanıyoruz Bu Dergiden Neler Öğrenebiliriz?	4. İçerik ve yayın periyoduna göre dergi türlerini sınıflandırır.		[4] Gazetelerin yayın politikaları ile ekonomik beklentilerinin haber ve fotoğrafı veriş şeklini nasıl etkilediği konusuna değinilir (2. kazanım). [5] Eğitim ortamı için uygun olmayacak cinsel ve siyasal içerikli dergi getirilmemesine dikkat edilmelidir (4. kazanım).

SÜRE: 6 DERS SAATI		8. ÜNİTE		ÜNİTE ADI: İNTERNET (SANAL DÜNYA)	
Ay	Ders Saati	Konu/Etkinlikler	Kazanım	Ölçme ve Değerlendirme	Açıklamalar
MAYIS	1	İNTERNET İki Bilgisayarın İnternet Üzerinden Bilgi Alış Verişi Dünya Bir Tık Uzağımızda	1. İnternet'in özel- liklerini tanıyarak ile- tişime getirdiği yeni- likleri keşfeder.	Bu üniteye gözlem, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular, proje öğrenci ürün dosyası (portfolyo) kullanılarak değerlendirme yapılabilir.	[!] Bu üniteye verilecek beceriler: Gözlem, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, problem çözme, iletişim, bilgi teknolojilerini kullanma, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma [!] Bu üniteye verilecek temel değerler: Etik kurallara bağlılık, farklılıklara saygı duyma, sorumluluk, dürüstlük [!] İnternet'in öncelikli olarak bilgi ve habere ulaşma ve haberleşme aracı olduğu hatırlatılmalıdır. Ancak, haberleşme sırasında bile yüz yüze bir görüşme olmadığı için kötü amaçlı kişilerle karşılaşılıp onların suistimaline maruz kalılabileceği, bilgi alınan sitelerde bile İnternet'te yüzde yüz denetim olmadığı için yanlış bilgiler olabileceği vurgulanmalıdır (3. kazanım). [!] Öğrencilerin ödev hazırlarken tamamen ödev sitelerine yönelmemeleri gerektiği özellikle belirtilmelidir (3. kazanım).
	1	İNTERNET KULLANMAYI ÖĞRENYORUM İnternet Sayesinde Elektronik Adres Elektronik Posta Elektronik Posta Gönderiyorum Elektronik Posta Alıyorum İnternet Eğitimin Hizmetinde	2. İnternet'te bilgiye erişim, haber okuma, sohbet, e-posta, uzaktan eğitim gibi etkinlikleri uygulamalı olarak gerçekleştirebilir.		
	2				
	1	İNTERNET'TE NELERE DİKKAT ETMELİYİM? Sanal Arkadaş İnternet Sayesinde Buluşular Söz Veriyorum (Sözleşme)	3. İnternet'in olumlu özelliklerinin yanı sıra olumsuz etki ve özelliklerini tanıyarak hayata geçirir.		
HAZİRAN	1	ÜNİTE DEĞERLENDİRMESİ	İlk iki ünite kazanımları, değer ve becerileri		

Değerli Öğretmenim,

İlköğretimin ikinci kademesinin herhangi bir sınıfında seçmeli olarak okutulması kararlaştırılan Medya Okuryazarlığı Dersi için hazırlanan Öğretmen Kılavuz Kitabı, size bu dersi işlemede yol göstermek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu derste görsel, işitsel ve yazılı medya karşısında savunmasız bir alıcı durumunda bulunan çocukların, ilköğretimden itibaren bilinçlendirilerek medya karşısında pasif bir alıcı olmak yerine, medyayı okuyabilecek, medyanın dilini çözebilecek bilinç düzeyine ulaşmış, medyaya eleştirel bakabilen bireyler olarak yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Kılavuz Kitap 8 üniteden oluşmaktadır.

1. Ünite: İletişime Giriş
2. Ünite: Kitle İletişimi
3. Ünite: Medya
4. Ünite: Televizyon
5. Ünite: Aile, Çocuk ve Televizyon
6. Ünite: Radyo
7. Ünite: Gazete ve Dergi
8. Ünite: İnternet (Sanal Dünya)

Kitapta ünite kazanımları, etkinlik üzerinden ders işleniş basamakları olarak verilmiştir.

Her kazanım için etkinlik örnekleri hazırlanmıştır. Bu dersi medyayı doğrudan gözlemleyerek, inceleyerek, izleyerek işlemek idealdir. Ancak dersin işlenişine örnek oluşturması için görsel ve yazılı medya yayınları etkinliklerde çokça kullanılmıştır. Bu etkinlikler hazırlanırken tüm medya organlarının yayınlarına ait örnekler bulma ve eğitim teknolojisi araç-gereçlerini kullanma imkânına sahip olamayan öğretmenler göz önünde bulundurulmuştur. Siz de sahip olduğunuz imkân doğrultusunda başka etkinlikler hazırlayabilirsiniz.

Kılavuz kitapta öğrencilerinizin öğrenme düzeylerini ölçmeniz için alternatif ölçme değerlendirme örnekleri de verilmiştir.

Dersin sonunda gerekli olduğu takdirde gelecek derste işlenecek konunun etkinliklerini çoğaltarak öğrencilerinize dağıtınız.

Yeri geldikçe ders işleniş basamakları aralarına konuyla ilgili ek bilgiler verilmiştir.

Başarılı bir eğitim-öğretim yılı geçirmenizi diliyoruz.

TÜRK MİLLÎ EĞİTİMİNİN AMAÇLARI

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'na göre Türk millî eğitiminin genel amaçları

Madde 2. Türk millî eğitiminin genel amacı, Türk milletinin bütün fertlerini;

1. Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasa'da ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin millî, ahlaki, insani, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasa'nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek,

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip; insan haklarına saygılı; kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek,

3. İlgî, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranış ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİ NEDEN GEREKLİDİR?

20. yüzyılda başlayan ve hâlen devam etmekte olan bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişme, her alanda olduğu gibi iletişim alanında da etkili olmuş ve bilim adamlarının geçtiğimiz yüzyılı “enformasyon çağı” olarak tanımlamalarına yol açmıştır.

Kitle iletişim araçlarının gelişimine paralel olarak iletişim kanallarının çeşitliliğinin artması, bir yandan içerik doldurma sorununu beraberinde getirirken diğer taraftan bu “bilgi” ve “enformasyon” bolluğunda “doğru bilgi”ye nasıl ulaşılabileceğine ilişkin sorunu da ortaya çıkarmıştır. İletişim kanallarındaki niceliksel artışın aynı oranda niteliğe yansımaması, yukarıda tanımlanan sorunu tetikleyen önemli unsurlardan biri olarak görülmektedir.

Elektronik medyanın teknolojiyen aldığı destekle kullanıma sunduğu kanalların çeşitliliği, çocuklardan yetişkinlere kadar her kesimi kendine çeken bir cazibe merkezi oluşturmaktadır. Bu yoğun enformasyon altında, özellikle çocuklar, sunulan malzemeyi seçme şansı olmadan ve bilinçsizce doğrudan almakta ve o oranda da etkilenmektedirler.

Günümüzde en etkili kitle iletişim aracı olan televizyonun, kişilerin sosyal yaşamlarının neredeyse “olmazsa olmaz”ı hâline geldiği de çok açıktır. Ülkemizde 90'lı yıllardan bu yana özel televizyon yayıncılığına geçiş ve televizyon programlarındaki çeşitlilik, ülkemiz insanının ekrana daha bağımlı hâle gelmesine yol açmıştır.

Yapılan bilimsel araştırmalara göre, Türkiye'deki televizyonun izlenme sresinin günde ortalama 4-5 saat olduğu görülmektedir. Bir kişi yılın %19'unu televizyon izleyerek geçirmektir. Kişinin yılın %33'n uyuyarak, %33'n çalışarak, %14'n de bu etkinliklerin dışında kalan etkinliklerle geçirdiği göz önüne alındığında bu oranın oldukça yüksek olduğu ortaya çıkmaktadır.

Çeşitli uluslararası araştırma ve istatistikler de çocuklar da dâhil olmak üzere televizyon izlemenin, zamanı tktme olgusu olarak gzktğne parmak basmaktadır. Bir boş zaman aktivitesi olarak görülen televizyon izleme süreleri, yapılan uluslararası istatistiklerde ortalama olarak günlük 2-4 saat olarak görülmektedir. Bu da tüm hayati aktivitelerden arta kalan zamanın televizyon karşısında tktildiğini göstermektedir.

Çocukların televizyon karşısında etkiye en açık, en hassas grubu oluşturduğu bir gerçektir. Çocuklar için televizyon mesajlarına açık olmanın diğer büyük bir tehlikesi de gerçeklik ile kurguyu ayırt edecek bir yaşta ve donanımda olmadıklarından, gördüklerini gerçeklik olarak algılayıp olabilirliğine inanmalarıdır. Bilimsel araştırmaların 2-2,5 yaşında televizyon izlemeye bařladıklarınđ ifade ettikleri çocuklar için bu durum vahimdir. Ülkemizde ocukların televizyon izleme konusunda oldukça zgr oldukları da bilinmektedir. 6-17 yaşları arasındaki ocuk ve gençler günde ortalama 3-4 saat televizyon izlemektedirler. Yine aynı yaş grubundaki ocuk ve gençlerin okul dışındaki birinci etkinliği televizyon izlemektir. Çocukların yılda yaklaşık olarak 900 saatini okulda, 1500 saatini ise ekran karşısında geçirdiği düşünüldüğünde durumun ciddiyeti daha da belirginleşmektedir. Ülkemizdeki ocukların % 82'si televizyon izleme, istediği programđ seçme ve istediği kadar ekran başında kalma kararlarını kendilerinin verdiğini söylemektedirler. Başka bir ifade ile söylersek televizyonun yoğun etkisinin en hassas alıcısı durumundaki çocukların maalesef % 82'lik gibi büyük bir kısmđ televizyon izlemenin zamanını ve süresini kendileri tayin etmektedirler.

Bütün bu araştırmalar ve değerlendirmeler; görsel, işitsel ve yazılı medya karşısında savunmasız bir alıcı durumunda bulunan çocukların, ilköğretimden başlayarak medya karşısında bilinlendirilmelerinin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Böylelikle ğrenci; medya karşısında pasif bir alıcı olmak yerine, medyayı okuyabilecek, medyanın dilini çözebilecek bilinç düzeyine ulaşarak iletişim olgusunda aktif bir birey olarak yer alabilecektir. Batı'da son 30 yıldır ilkokullar için Medya Okuryazarlığı dersinin zorunlu olup olmamasđ gerektiği tartışılmış ve hâlen de tartışılmaktadır. Bu ülkelerin bazılarında tıpkı matematik, fen bilgisi ya da dil bilgisi gibi medya okuryazarlığı dersi de diğer dersler arasında yerini almıştır. Ancak Kanada'da olduğu gibi bazı ülkelerde ise medya okuryazarlığına ilişkin konular başka derslerin (sanat, edebiyat, vatandaşlık bilgisi vb.) içerisinde verilmektedir.

Televizyon karşısında en hassas ve etkiye en açık grubu oluşturan çocukların ekranda izlediklerini, "gerçeklik" ve "kurgu" bakımından ayırt etme becerisini de kazanacakları medya okuryazarlığı dersinde, medyanın olayları ve olguları nasıl ve neden belli yönleriyle yansıtığı çocuklara anlatılacak ve insanımız ilköğretim çağından başlayarak medyaya eleştirel bakabilen, bilinçli alıcılar olarak yetiştirilecektir.

Bireyler, var olan gerçeklik ile medyada sunulan gerçeklik arasındaki farkđ ne kadar erken yaşta öğrenip idrak etmeye başlarsa medyanın üzerlerindeki olumsuz etkilerini de o ölçüde aza indireceklerdir. Medya okuryazarlığı dersinde öğrencilerin bazı medya yayınlarının sunduğu enformasyonun öznel, dikkatlice seçilmiş, belli bir bakış açısına göre kurgulanmış ve birtakım etkilerle oluşturulmuş bir yeniden üretim olduğunu kavramaları sağlanacaktır. Ayrıca medya kuruluşlarının birer ticari aygıt olarak insanların üzerinde reklamlar, filmler, müzikler vb. aracılığıyla nasıl bir tktim iştahi oluşturma işlevi üstlendikleri de vurgulanacaktır.

MEDYA OKURYAZARLIğI PROGRAMININ YAPISI

Medya Okuryazarlığı Dersi ğretim Programđ oluşturmacı yaklaşımla hazırlanmıştır. Bu yaklaşıma göre öğrenciler, uzak ya da yakın geçmişte, çevresinde gözlediği ve bilgiye dönüştürdüğü veriler veya eğitim kurumunda edindiği bilgilerle bu derste elde edeceği verileri ve edineceği bilgileri birbiri ile ilişkilendirecek, böylelikle öğretmenin de rehberliğinde kendisi yepyeni bazı beceri ve değerlere ulaşacaktır.

a. Genel Amaçlar

Bu programı başarı ile tamamlayan öğrenci;

1. Medyayı farklı açılardan değerlendirerek yaşadığı çevreye duyarlı, ülkesinin problemlerini bilen, medyada gördüklerini aklın süzgecinden geçirebilen bir birey olur.
2. Televizyon, video, sinema, reklamlar, yazılı basın, İnternet vb. ortamlardaki mesajlara ulaşarak bunları çözümleme, değerlendirme ve iletme yeteneği elde eder.
3. Yazılı, görsel, işitsel medyaya yönelik eleştirel bakış açısı kazanır.
4. Mesajların oluşturulmasına ve analizine dönük olarak cevap bulmaktan soru sorma sürecine doğru bir değişimi gündeme getirir.
5. Bilinçli bir medya okuryazarı olur.
6. Toplumsal yaşama daha aktif ve yapıcı şekilde katılır.
7. Kamu ve özel yayıncılığın daha olumlu noktalara taşınması noktasında duyarlılık oluşturulmasına katkı sağlar.

b. Beceriler

Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı, ilköğretimin ikinci kademesinin herhangi bir sınıfında diğer derslerle birlikte verilen 8 beceriyi kazandırmanın yanında, kendine özgü 2 beceriyi de kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu becerileri şöyle sıralayabiliriz:

1. Gözlem becerisi
2. Araştırma becerisi
3. Eleştirel düşünme becerisi
4. Yaratıcı düşünme becerisi
5. İletişim becerisi
6. Problem çözme becerisi
7. Bilgi teknolojilerini kullanma becerisi
8. Girişimcilik becerisi
9. Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma becerisi
10. Sosyal ve kültürel katılım becerisi

c. Değerler

Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı ile öğrencilere kazandırılmak istenen değerler şunlardır:

1. Özel yaşamın gizliliğine saygı
2. Estetik duyarlılık
3. Dürüstlük
4. Sorumluluk
5. Etik kurallara bağlılık
6. Farklılıklara saygı duyma
7. Kültürel mirası yaşatmaya duyarlılık
8. Aile içi iletişime önem verme
9. Bilinçli tüketim
10. Toplumsal hayata aktif katılım
11. Bilimsellik
12. Eşitlik
13. Yardımlaşma
14. Dayanışma
15. Paylaşma

ç. Kazanımlar

Kazanımlar, eğitim sürecinin sonunda öğrencilerin edinecekleri bilgi, beceri ve değerleri kapsamaktadır. Bu sebeple öğrencilerin ünitelerin işlenişindeki gelişmeleri, kazanımların edinilmesine bağlıdır. Kazanımlar, programda öğrencilerin gelişim düzeyine ve ünitelerin özelliğine göre verilmiş olup kazanımların yazılımında bir mantık bütünlüğü gözetilmiştir.

d. Etkinlikler

Programda verilen etkinlikler birer öneri ve örnek niteliğindedir. Öğretmen, bu etkinlikleri aynen kullanabilir veya ekleme ve çıkarmalar yapabilir. Bunun dışında başka etkinlikler de ekleyebilir. Etkinlik hazırlanırken hangi kazanımlara yönelik olduğuna ve içeriğine dikkat edilmelidir. Ayrıca çevresel özelliklerle öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları da göz önünde bulundurulmalıdır. Etkinlikler, öğrenci merkezli ve öğrenme sürecinde öğrencinin etkin bir rol üstlenmesini sağlayacak şekilde düzenlenmiştir. Örneğin, öğrencinin sadece kitap okuyarak veya öğretmeni dinleyerek bilgi edinmesi veya beceri geliştirmesi yerine; sınıfta arkadaşlarıyla tartışarak, görüşlerini açıklayarak, sorgulayarak, başka arkadaşlarına aktararak öğrenme sürecine etkin olarak katılması amaçlanmıştır. Öğrencilerin birbirleriyle ve öğretmenlerle karşılıklı iletişime ve etkileşime girmelerini, birbirlerine açık uçlu ve anlamlı sorular sormalarını, araştırma yapmalarını sağlayıcı etkinliklere de yer verilmiştir.

e. Açıklamalar

Programın “Açıklamalar” bölümünde öğretmene herhangi bir kazanımla ilgili açıklayıcı, uyarıcı vurguda bulunmak ya da önemli görülen noktaları belirtmek amacıyla “[!]” sembolü; dersin farklı ünitelerinde yer alan ve birbirleriyle ilişkili olan kazanımlarını belirtmek için “↻” sembolü, başka derslerle ilişkisini belirtmek için “☒” sembolü, ünitelerdeki kazanımlara ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla kullanılacak ölçme ve değerlendirme yöntemlerini göstermek için ise “📄” sembolü kullanılmıştır.

TEMEL YAKLAŞIM

Bilginin hızla değişip geliştiği çağımızda, var olan bilgiye ulaşmaktan çok, bilgiyi üretme ve bilgiyi kullanma gibi kavramlar önem kazanmıştır. Bu amaçla insanların çağa ayak uydurabilmesi için bireylerde geliştirilmesi gereken beceriler belirlenmiş ve bu becerilerin kazandırılmasında ihtiyaç duyulan diğer hususlar da göz önüne alınarak eğitim sisteminde köklü değişiklikler yapılmıştır. Üzerinde durulan bu beceriler özellikle bilgiye ulaşmaktan çok bunu kullanma ve üretme olarak kendini göstermektedir. Problem çözme, karar verme, yaratıcı düşünme, etkili iletişim kurma, araştırma yapma, girişimcilik gibi temel becerilerin geliştirmelerine olanak sağlayacak şekilde düzenlenen yeni ders programlarında bu becerilerin kazandırılmasında etkili olabilecek yeni yaklaşımlardan biri olan “Öğrenci Merkezli Öğrenme Yaklaşımı” dikkate alınmıştır.

Öğrenci Merkezli Öğrenme Yaklaşımı, öğrencilerin öğrenme esnasında kullandıkları öğrenme kanallarını kendilerinin keşfetmeleriyle öğrenmekten zevk alabileceklerini ve geliştirilen öğrenme etkinliklerinde aktif rol almalarının gerekliliğini savunur. Bu yönüyle Aktif Öğrenme’yi de içine almaktadır. Öğrenci Merkezli Öğrenme Yaklaşımı, öğrencilerin farklı ilgi, ihtiyaç ve öğrenme yaşantılarına sahip olduğundan yola çıkarak öğrenme ortamlarının öğrenci farklılıklarına uygun şekilde oluşturulması gerektiğini vurgular. “Öğrenci Merkezli Öğrenme Yaklaşımı”nın bünyesinde çeşitli öğrenme kuramları bulunmaktadır. Bunlar, Yapılandırmacı Öğrenme Kuramı ve Çoklu Zekâ Kuramı’dır.

YAPILANDIRMACILIK

18. yüzyılda Piaget (Piyaje)’nin yanında Von Glasserfeld (Glasferd), Vygotsky (Vigotzi) ve Bruner (Bruner) gibi araştırmacıların katkılarıyla ortaya atılmış bir kuramdır. Yapılandırmacılık’ın en çok bilinen iki kolu vardır. Piaget’in görüşleri doğrultusunda “Bilişsel Oluşturmacılık” ve Vygotsky ve Bruner’in görüşleri doğrultusunda ise “Sosyal Oluşturmacılık”. Bu kuramın savunduğu ortak görüşlere göre Oluşturmacılık’ı diğer kuramlardan ayıran ortak nokta ise şudur: Bu yaklaşıma göre var olan bilgi, bir bireyden diğerine aynı şekilde aktarılamaz. Bilgiyi alan kişi kendi birikimlerinden (yaşantılarından) yola çıkarak bilgiyi kendi anladığı gibi anlamlandırır. Bu süreç içerisinde de bilgiyi alan kişi zihinsel olarak aktiftir.

Oluşturmacı Kurama göre birey var olduğu andan, belli bir bilinç düzeyine ulaştıkça çevresiyle girdiği etkileşim sonucunda geçirdiği yaşantılardan bir anlam çıkarmaya çalışır. Her bir yeni durumu kendine özgü yorumlamak için zihinsel aktivite gösterir. Birey, bu aşamada zihnini aktif kılarak bazı zihinsel süreçlerden geçer. Bu süreç içerisinde kişi karşılaştığı yeni durumu anlamlandırmaya çalışırken daha önceki bilgilerinden yola çıkar; karşılaştırma, genelleme, analiz gibi çıkarımlarda bulunmaya başlar. Yeni bilgi kişinin önceki

bilgileri ile uyuyorsa bu durumda bir zihinsel dengelenme söz konusudur ve yeni öğrenilen bilgiler zihinde daha kolay yapılır. Ancak yeni bilgi var olan diğer bilgilerle çelişiyorsa zihinde bir dengesizlik yaşanır ve zihin bir denge arayışına girerek bilgiyi anlamlı kılmak için uğraşır. Bireylerin her birinin yaşantıları, beklentileri, ilgi ve ihtiyaçları farklı olduğundan bilginin anlamlandırılması sürecinde yapılandırılma, her bireyde aynı şekilde olmamaktadır. Kuramın öğrenme sonuçlarında savunduğu farklılıklar da bu noktada başlamaktadır. Oluşturmacılık'ta bilgilerin zihinde yapılandırılmasında sosyal çevre, geçmiş yaşantılar ve dilin de önemi büyüktür.

Oluşturmacı Yaklaşımda Eğitim-Öğretim Süreci

1. Ders programında kavramlara ağırlık verilir ve konular derslerde bütünden parçaya doğru işlenir.
2. Öğretim sürecinde öğrencilerin istek, ilgi, ihtiyaç ve çeşitli konularla ilgili soruları geniş yer tutar.
3. Eğitim programıyla ilgili etkinlikler, geleneksel yaklaşımda olduğu gibi sıkı sıkıya programa bağlı kalmaktan ziyade, geniş ölçüde birincil derecedeki kaynaklara dayanır ve öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları bu etkinliklerin belirlenmesinde etkilidir.
4. Yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrenciler, çevreden edindikleri bilgilere kendi zihinlerinde anlam veren, kendi öğrenmelerinden sorumlu olan ve bu nedenle de öğretimde aktif olan bireyler olarak görülür.
5. Öğretmenler, sadece öğrencilere bilgiyi aktaran tek kaynak değildirler. Öğretmenler, öğrenme sürecinde bir öğrenen olarak öğrencilerle karşılıklı etkileşime girerler ve öğrenme ortamlarını düzenleyerek öğrencilere yeni öğrendiklerini yapılandırmalarında rehberlik ederler.
6. Geri dönüt almak amacıyla belirlenmiş soruların tek doğru cevabı yoktur. Öğretmen, bu tür bir etkinlikte, öğrencilerin belli bir konu hakkındaki görüş ve fikirlerini anlamak için çaba sarf eder.
7. Değerlendirme, öğretim sürecinin en sonunda, sadece klasik yöntemler kullanılarak yapılmaz, değerlendirmenin öğretim süreciyle bütünleşmesi sağlanır ve değerlendirme eğitim programı devam ederken öğretmen gözlemleri veya öğrenci çalışmalarının toplanması ve sergilenmesi gibi çağdaş yaklaşımlarla gerçekleştirilir.
8. Öğrenciler, sınıfta genellikle grup hâlinde çalışırlar.
9. Benzer şekilde ölçme ve değerlendirme anlayışında da önemli yenilikler yapılarak sadece sonuç odaklı değerlendirmeden süreç ve sonuç odaklı değerlendirmeye geçilmiştir. Geleneksel ölçme ve değerlendirme tekniklerinin (boşluk doldurma, eşleştirme, doğru- yanlış vb.) yanı sıra alternatif değerlendirme teknikleri (kelime ilişkilendirme, kavram haritaları, tanılayıcı dallanmış ağaç, derecelendirme ölçekleri vb.) kullanılmaktadır.

Oluşturmacı Yaklaşımda Öğretmen Roller

1. Öğretmen, her şeyden önce öğrencilerini kendi öğrenmelerinden sorumlu olan aktif bireyler olarak görmelidir.
2. Öğretmen öğrencilerin farklı çevrelerden geldiğini ve farklı öğrenme yaşantılarından geçtiğini kabul etmeli, öğrencilerin yeni bilgiyi yapılandırırken kullanacakları ön bilgilerinin de bu yolla farklı olduğunu bilmelidir. Bu nedenle öğrenme sürecine başlamadan önce, yeni öğrenilecek bilginin konusu ile ilgili öğrencilerin ön bilgilerini açığa çıkartacak çeşitli etkinlikler yapmalıdır. Öğretmen ön bilgilerin açığa çıkartılmasında öğrencilerden karşılaştıkları bir sorunu veya gözledikleri bir olayı anlattırarak eğlendirici ve merak uyandırıcı bir girişle derse başlayabilir. Ya da görsel anlatım, soru-cevap, örnek olay incelemesi ve yorumlanması gibi diğer çalışmalar yapılabilir. Burada önemli olan öğrencilerin doğru cevabı bulmaları değil, onların değişik fikirleri sürmelerini, soru sormalarını teşvik ederek ön bilgilerin açığa çıkartılmasını sağlamaktadır. Öğrencilerin edinecekleri yeni bilgilerin eski bilgileriyle örtüşmesi yeni bilgilerin yapılandırmasını kolaylaştıracaktır. Ön bilgilerin açığa çıkartılmasının ardından öğretmen yeni bilgilerin verileceği metot ve teknikleri buna göre belirlemelidir. Öğrencilerin bireysel farklılıkları (farklı ilgi ve öğrenme ihtiyaçları) da göz önünde tutulmalıdır.
3. Öğretmen, her bilginin, her öğrencinin zihninde aynı şekilde yapılandırılmayacağını, öğrenmede farklı öğrenme sonuçlarının yaşanacağını kabul etmelidir.
4. Öğretmen, yeni bilgilerin sunulmasında öğrencilerine çeşitli öğrenme ortamlarını düzenlemekle sorumlu olmanın yanında, etkinliklerin amacına uygun bir şekilde gerçekleştirilmesinde de öğrencilere rehberlik etmelidir.

5. Yeni edinilecek bilgi ve becerilerin öğretmen rehberliğinde, öğrencilere keşfettirilerek yapılandırılmasına çalışılmalıdır. Bunun için öğretmen yeni bilgileri öğrencilerin kendilerinin keşfedecekleri öğrenme yaşantıları kurgulamalı ve bunları etkinlik olarak gerçekleştirmelidir. Her bilgi ve beceri Yapılandırıcı Yaklaşım'a göre her öğrencide farklı düzeyde ve biçimde anlamlandırılacağı için anlamları paylaşmalarına imkân verebilmek adına öğrencilerin birlikte çalışmaları ve iletişim kurmaları özendirilmelidir. Öğrenciler bu etkinliklerde (çeşitli örnek olay, sorun çözme, inceleme yapma vb.) aktif kılınarak bilgiyi kendilerinin keşfetmeleri sağlanmalıdır.

6. Öğretmen, yapılan etkinliklerin ardından öğrencilerin keşfettikleri sonuçları paylaşmalarına imkân tanımalıdır. Etkili bir iletişim ortamı hazırlayarak öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanarak vardıkları sonuçları ortaya koymalarını sağlamalıdır. Bilginin yapısına göre öğretmen, formal olarak tanımları ve bilimsel açıklamaları yapabilir ya da önemli noktalara değinebilir. Böylece yeni öğrenilenlerin zihinde yapılandırılmasını mümkün kılacak anahtar kavramları sunmuş olur. Öğrencilerin deneyimlerini bir araya getirmelerinde, sonuçlarını açıklamalarında ve yeni kavramlar oluşturmalarında onlara temel bilgi düzeyinde açıklamalarda bulunarak yol gösterici olmalıdır.

7. Öğrencilerin keşfettikleri bilgileri yeni durumlara uyarlayacak öğrenme yaşantılarının oluşturulması sağlanmalıdır. Bu yaşantılar ile öğrenciler bilginin farklı uygulamalarını öğrenmiş ve edindikleri bilgiyi pekiştirmiş olurlar. Öğrencilere bireysel çalışmalar ve grup çalışmaları yapacakları ortamlar sağlanarak (yeni olaylar ve problemler yaratılarak) keşfettikleri bilgileri kullanmalarına, yeni çıkarımlar yapmalarına ve yeni bilgilere ulaşmalarına yardımcı olunmalıdır.

8. Öğretmen değerlendirme etkinliklerini süreç ve sonuç odaklı olarak yapmalıdır. Ancak bu yolla öğrencilerin düşünme tarzları değişir, anlayış biçimleri ortaya konur ve ürünler sergilenir. Değerlendirme etkinlikleriyle öğrencilerin yeni kavram ve becerileri öğrenmeleri gerçekleştirileceği gibi kendi gelişimlerini ve akranlarını değerlendirmeleri de sağlanmış olur.

Öğrenme Yöntemlerinde Yeni Yaklaşımlar

a. İş Birliğine Dayalı Öğrenme

İş Birliğine Dayalı Öğrenme, öğrencilerin küçük gruplar hâlinde çalışarak ve birbirlerinin öğrenmesine yardım ederek öğrenmeyi gerçekleştirme sürecidir. İş birlikli sınıflar, öğrencilerin küçük gruplar hâlinde toplanarak etkileşimde buldukları, öğretmenin de grupların arasında dolaşarak gereksinim duyanlara yardımcı oldukları yerlerdir (Açıkgöz, 2003; Açıkgöz, 1998).

İş birliğine dayalı bir eylem için "Ne yapmamız gerekiyor?" sorusu sorulmalıdır, "Ne yapmam gerekir?" sorusu değil. Öncelikle "Neyi tamamlamamız gerekir?" sorusu tüm grup üyelerince cevaplandırılmalıdır. Gruptaki her üyenin kendine düşen kısmı tamamlaması ve iş birliğine dayalı çabaya katkıda bulunduğunu hissetmesi çok önemlidir (Yıldız, 1998). Yoksa grup çalışması, herkesin kendi başına çalıştığı bir hâl alır. İş Birliğine Dayalı Öğrenme ortamında amaca ulaşmak için iş birliği ve karşılıklı ilişki zorunludur. Bu öğrenme ortamında bir çocuk amacına ulaştığında onunla beraber çalışan tüm çocuklar amaçlarına ulaşmış olurlar.

b. Probleme Dayalı Öğrenme

Yapılandırıcı Yaklaşım ışığında aktif öğrenmenin sınıfta uygulanmasını sağlayacak öğrenme yöntemlerinden bir tanesi de Probleme Dayalı Öğrenme (PDÖ) modelidir. Probleme Dayalı Öğrenme gerçek yaşam problemlerinin kullanıldığı bir eğitim yaklaşımıdır. Öğrenciler, küçük eğitsel gruplarda çalışırlar ve problemleri tartışırken kendilerini yönlendirirler, öğrenme amaçlarını belirlerler.

Bu çalışmalar sonucundaki öğrenmenin yapılandırıcı ve anlamlı olması dikkate alınır.

Probleme Dayalı Öğrenme'de öğrencileri, bilmeleri gereken kavram ve prensipleri araştırma ve tanımlamaya motive etmek amacıyla karmaşık, gerçek dünya ile ilgili problemler kullanılır (Allen ve Duch, 1998). Probleme Dayalı Öğrenme, öğrencilere okul yıllarında ve okul sonrası iş hayatlarında başarılı olmalarını sağlayacak becerilerin bazılarının (eleştirel düşünme, problemleri analiz etme ve çözme, kaynaklara ulaşma, kaynakları değerlendirme ve kullanma, gruplarda iş birliği ile çalışma, sözlü ve yazılı etkili iletişim kurma ile sürekli öğrenme becerileri) kazandırılmasında etkilidir.

Probleme Dayalı Öğrenme'nin başarılı olmasında öğrencilerin bireysel özellikleri de dikkate alınmalıdır. Bu nedenle öğrencinin motivasyon stiline belirlenmesi bu modelde anahtar kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrencilerin motivasyon stilleri, bu bireysel farklılıklarından kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin

problemi tanımlama, çözüme ulaşma ve çözümü sunma süreçleri ile öğrenmesi aşamalarında, grup içerisinde aktif çalışması ve kendi öğrenmesini kendisinin yönlendirmesi beklenmektedir.

Probleme Dayalı Öğrenme Modeli'nde diğer iki anahtar kavram ise problemle ilişkili olan bilginin kazanımı ve problem çözme yeteneklerinin uygulaması veya geliştirilmesidir. Bu amaçla öğrenciler, çözümler için araştırmalarında farklı disiplinlerden bilgi toplar ve bunları uygularlar. Bilişsel bir yardımcı olan eğitici rolündeki öğretmenlerinin rehberliğinde, öğrenciler eleştirel düşünme, problem çözme ve iş birliği yeteneklerini, problemleri tanımlama, hipotez oluşturma, bilgi araştırmalarını yönetme, tecrübeleri gerçekleştirme, çözümleri formüle etme ve problem durumu için en uygun çözümü belirleme sürecini de geliştirirler. Probleme Dayalı Öğrenme, öğrencilerin karmaşıklığı kucaklama, ilişkileri bulma ve eğlenmesini mümkün kılar ve gerçek dünyadaki problemlerin çözümlerinde sorumluluk ve yaratıcılık kapasitelerini geliştirir (Sage, 1996).

Probleme Dayalı Öğrenme'de sunulacak problem, gerçek dünya ile bağlantılı, karmaşık ve öğrenciyi araştırmaya yöneltici nitelikte düzenlenmelidir. İlgili alanın tipik sorunlarını yansıtan, öğretimsel amaçlara hizmet eden, öğrencilerin öğrendiklerini sentezleyip kullanmalarına elverişli olan ve onları düşünmeye yönelten açık uçlu problemlerin kullanılmasına özen gösterilir. (Açıkgöz, 2003).

ÇOKLU ZEKÂ KURAMI

Gardner, 1983 yılında yedi ayrı evrensel zekâ alanı tanımlamıştır. Bu yeni anlayışa göre bireylerde doğuştan var olan bu zekâ alanlarının, farklı kültürlerde, farklı biçimlerde ortaya çıktığı öne sürülmüştür (Bümen, 2005). Başlangıçta yedi olarak belirlenen zekâ alanı sayısı, daha sonra “doğa zekâsı”nın da eklenmesiyle sekize çıkmıştır. “Çoklu Zekâ Kuramı”, zekânın toplumlar ve eğitim üzerinde yıllardır süren etkisine, yani sadece dil ve matematik zekâsını dikkate alan klasik zekâ testine ve zekâ tanımlamasına son vermiştir.

Çoklu Zekâ Kuramı, eğitime taraf olan tüm kesimleri, geleneksel zekâ anlayışını ve okullarda verilen eğitimi sorgulamaya yöneltmiştir. Çünkü kuramın temelinde, zekânın alışıldık tanımının artık geçerli olmadığı anlayışı vardır. Eğitim-öğretim sürecinde, Çoklu Zekâ Kuramının önerilerinin dikkate alınması gerekir. Çoklu Zekâ Kuramının, zekânın çağdaş anlamına ve öğrenmenin doğasına ilişkin ilkeleri şöyle özetlenebilir (Filiz, 2003; Selçuk ve diğerleri, 2004):

1. İnsanlar, çok farklı zekâ türlerine sahip olabilirler. Günlük yaşamdaki etkinlikler, aynı anda birden fazla zekâ alanına hitap eder. Çok basit işlerde bile farklı zekâ alanları kullanılır. Her insanın aktif olarak kullandığı zekâ alanları kendine özgü bir karışıma sahiptir.

2. Bir bilginin öğrenilmesi için tek yol yoktur. Bir bilgi, birden fazla yolla öğrenilebilir ve öğretilebilir.

3. Zekâ alanları dinamiktir, yani gelişmeye ve değişmeye açıktır. Her insanın sahip olduğu güçlü zekâ alanlarının yanında, zayıf olduğu zekâ alanları da olabilir. Ancak, zayıf zekâ alanlarının güçlendirilmesi mümkündür.

4. Zekâ alanlarının her biri hafıza, dikkat, algılama ve problem çözme açısından farklı bir sisteme sahiptir. Her bir zekâ alanının gelişimi kendine hastır ve her zekâ kendi içinde değerlendirilmelidir.

5. Bütün zekâ alanları insanların kendilerini gerçekleştirmelerine yöneliktir. Birey, zekâ alanlarını tanımalı, bunları geliştirecek etkinliklerde bulunmalıdır.

Derslerde farklı zekâ alanlarına hitap edecek etkinliklerin bir arada kullanılması sağlanmalıdır. Çünkü öğrencilerin öğrenme esnasında kullandıkları zekâ alanları birbirinden ayrılmaktadır. Böylelikle, öğrenirken farklı zekâ alanını başat olarak kullanan öğrencilerin de ders işlenirken aktif kılınması kolaylaşacaktır.

Öğrenme sürecinde bilginin algılanması ve kalıcılığın sağlanmasında bireylerin farklı algılama ve öğrenme stillerine sahip olduğunu savunan çoklu zekâ kuramı, bireysel farklılıklara uygun olarak öğrenme ortamlarında bireyin algılama ve bilgiyi yapılandırma şekline uygun değişik öğrenme yöntem ve tekniklerinin kullanılması gerektiğini öngörür. (Armstrong, 1994). Öğrencilerin kaynaklara ulaşma şansının, tarihsel-kültürel, coğrafi, ailevi ve kişisel etkenlerin bireylerde zekâ alanlarının gelişmesine etki ettiğini belirtmektedir (Bümen, 2005).

Çoklu Zekâ Kuramı'na göre öğretim sürecinde değerlendirme, çocuğun iç içe olduğu toplumsal ve kültürel değerler ile becerileri ve bireysel özellikleri ele alınarak yapılmalıdır. Öğrenciyle ilgili başvurulacak kaynak, sadece sınav sonuçları olmamalı; proje üretimi, ekip çalışmaları ve topluca yapılan etkinliklere katılım gibi kriterler de değerlendirilmelidir. Her çocuğun bir çalışma ve gelişim dosyası (portfolyosu) olmalı ve bunlarda çocukların hangi biçimde, nasıl daha kolay öğrendikleri ve kişisel özellikleri yer almalıdır. Böylece, başarısızlığı yerine, öğrencinin hangi konularda başarı gösterdiği vurgulanabilir.

MEDYA OKURYAZARLIĞI DERSİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Medya Yayınlarının Amaçları

- İkna etmek
- Eğlendirmek
- Bilgi vermek
- Açıklamak
- Kazanç sağlamak

Metinler ve etkinlikler öğrencilerin bazı iletişim araçlarının amaç ve tekniklerini anlamalarına yardım eder. Her bir kavram önceki öğrenilenlerin üstüne bina edilerek geliştirilir. Bu kavramlar;

1. Anahtar Kavram: Tüm medya ürünleri dikkatli ambalajlanmış paketlerdir. Bu ambalajlanma sırasında mesajlar seyirciye doğal gösterilmek için ambalajların içine dikkatli bir şekilde yerleştirilir. Açık düzeyde resimler, renkler, çıkartma ve baskılar gizli düzeyde yapılandırılmada çekicilik (genel çekicilik, duygusal çekicilik) kullanılabilir. Öğrencilerin kitle iletişim araçlarının amaçlarının nasıl yapılandırıldığını görmeleri için medya mesajlarının içeriğini kavrama becerisini geliştirmeleri gerekir.

2. Anahtar Kavram: Medya gerçeğin değişik biçimlerini oluşturur. Medya gerçekleri seyirci kitlesinin amaç, eğilim ve fikirlerine göre yapılandırır. Bu derste öğrenciler gerçeğin metinsel biçimleri arasındaki farkı söyleyebilmeleri için metin yorumlama becerisi geliştirebilmelidirler.

3. Anahtar Kavram: Medya bireysel merceklerle yorumlanır. Seyirciler mizaç (idiosyncratic) tarzlarına göre etkileşime geçerler. Bazı seyirciler değer görüşüne göre mesajı onaylar bazıları aynı metindeki mesajı reddeder veya mesaja itiraz edebilirler. Bu iki grup seyirci(alıcı) tartışarak uzlaşmaya varmaya gayret edecektir. Seyirciler tartışırken soru sorarak başkalarının fikrinin ne olduğunu araştırır, farklı yorumlarını veya tepkilerini alır. Bu, tıpkı yeni bir elbiseyi deneyen bir kişinin üstünde nasıl durduğuyla ilgili tepkileri almasına benzer. Bu derste öğrenciler metinlerin farklı yorumlarına ihtiyaç duyarlar ve tepkilere açıktır. Öğrencilerin tümü kendi hayat deneyimlerine göre tepkide bulunur.

4. Anahtar Kavram: Medya para kazanmaya ihtiyaç duyan bir sektördür.

a) Modern medya ürünlerini üretmek pahalı bir işdir. Üreticiler ürettikleri ürünleri seyirciye pazarlamak için ekonomik desteğe ihtiyaç duyarlar.

b) Medyanın önemli araçlarından biri tüketici promosyonudur. Medya ürünlerinin pek çoğu eğlendirirken reklamları iletir. Örneğin magazinler iyi bir reklam aracıdır.

c) Düzenli artışlarla gazete, kitap, magazin yayınları ve TV/film yapımları gibi toplu iletişim araçlarını ve şirketlerini destekler.

5. Anahtar Kavram: Medya gündemi yaratır. Medya türlerine objektif yaklaşan bir kişiye mesajın içeriği gerçek konusunda kanıt sağlar. Bazı medya türleri bazı ideoloji veya değerler etrafında kümelenmiş bir seyirci kitlesini hedef alır. Medya türlerinin ideoloji ve değer gündemini keşfetmek toplu iletişim araçlarının analizinde önemli bir beceridir (Washington Student 'Assesment Sytem Review Comitte, 2000).

Tüm anahtar kavramlar belli bir medya türünde bulunmayabilir. Aynı zamanda bazı kavramlar belli bir medya türünde geçerli olabilir.

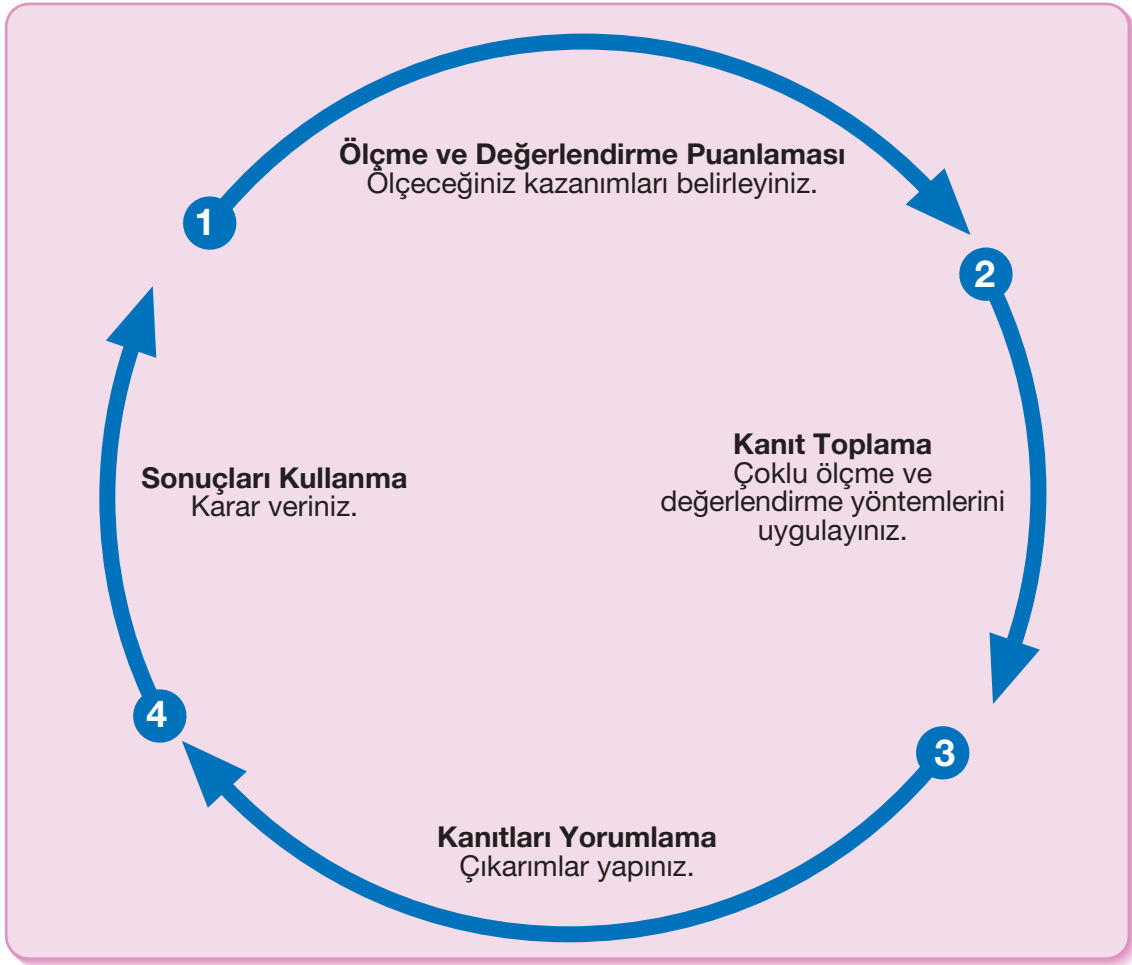
Yapılan araştırmalar ve bunlar üzerinde yapılan değerlendirmeler; görsel, işitsel ve yazılı medya karşısında savunmasız bir alıcı durumunda bulunan çocukların, ilköğretimden başlayarak medya karşısında bilinçlendirilmelerinin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Böylelikle öğrenciler medya karşısında pasif bir alıcı olmak yerine, medyayı okuyabilecek, medyanın dilini çözebilecek bilinç düzeyine ulaşarak iletişim olgusunda aktif bir birey olarak yer alabileceklerdir. Dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak öğretim programlarında yeni yaklaşımlar dikkat çeker duruma gelmiştir. Buna göre Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı bilginin taşıdığı değeri ve bireyin var olan deneyimlerini dikkate alan bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Böylelikle etkinlik merkezli, bilgi ve beceriyi dengeleyen, öğrencinin kendi yaşantısını ve bireysel farklılıklarını dikkate alan, çevresiyle etkileşimine olanak sağlayan yeni bir anlayış yaşama geçirilmeye çalışılmıştır (MEB, 2006).

Ölçme ve değerlendirme iki temel fikre odaklanmalıdır. Bunlar;

1. Öğrencinin öğrenmesini desteklemelidir.
2. Dersle ilgili karar vermede değerli araçlar olmalıdır.

Anlatılanlar doğrultusunda ölçme ve değerlendirme, öğrencinin medya okuryazarlığı bilgisi ve bu bilgiyi nasıl kullandığıyla ilgili kanıttan yola çıkarak çeşitli amaçlar için bilgi toplama ve bir ölçütle kıyaslayarak karar verme sürecidir.

Yeni programda kanıtlar sadece sınav sonuçlarından elde edilmez. Eğer bu şekilde düşünülürse öğrencinin nasıl geliştiği gözden kaçırılabilir. Bu nedenle ölçme ve değerlendirme dersin önemli bir parçasıdır.

Şekil 1: Ders sürecinde ölçme değerlendirme kullanımını

Geleneksel ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin neyi bilmediğine odaklıdır. Yeni program, öğrencinin ne bildiğine ve nasıl öğrendiğine de odaklıdır. Şekil 1’de görülen her bir aşama önceden tasarlanmış, hem günlük planlama hem de dersle ilgili etkinliklerle birleştirilmiş bir süreç oluşturur. Değerlendirmeler derslerin amaçlarıyla aynı doğrultuda planlanmalıdır. Derste toplanan kanıtlar günlük olarak değerlendirilerek gelecek dersin planlanmasında daha iyi kararlar verilebilir. Neler değerlendirilmelidir?

ÖLÇME ARAÇ VE YÖNTEMLERİ

Soru/Madde Türleri: Önemli kurallardan biri, soru(madde) türlerinin nerede ve ne zaman kullanılacağını bilmektir. Bu da soru türlerinin teknik özelliklerini bilmeyi gerektirir.

1. Yazılı (essay) Sorular: Bu soru türünde öğrencilere, duruma göre bir ya da birkaç soru sorulabilir. Öğrenciden sorunun cevabını düşünüp hatırlaması ve bulduğu cevabı yazılı olarak ifade etmesi beklenir. İki türü vardır:

a) Sınırlı cevaplı sorular: Öğretmen verilecek cevabın niteliğine, uzunluğuna ve örgütlenmesine ilişkin bazı sınırlamalar koyar. Soruda üzerinde düşünülecek konu alanının sınırları ve cevaplayıcıdan istenilecek cevap biçimi (tanımlayın, tarihini yazın, nedenlerini verin gibi) açıkça belirtilir.

b) Açık uçlu sorular: Cevabın içeriği, niteliği ve uzunluğu açısından cevaplayıcıya neredeyse sınırsız özgürlük verir. Bu tür sorularda cevaplama zamanı, yazmada kullanılacak sayfa ya da kelime sayısı kısıtlanarak bir sınırlama koyma yoluna gidilebilir.

2. Sözlü Sorular: Topluluk önünde sıkılmadan konuşabilme, sözlü iletişim becerisi kazanabilme gibi davranış örüntülerinin ölçülmesinde kullanılır. Öğrencinin cevabında belirsiz kalan noktaların daha derinlemesine ölçülmesine izin verir. Ancak, güzel konuşma yeteneği, az bilgiyi süsleme puanlamaya hata karışmasına neden olabilir.

3. Kısa Cevaplı Sorular: Öğrencinin bir sözcük, bir rakam, bir tarih ya da en çok bir cümle ile cevaplayabileceği sorulardan oluşur. Cevap özgürlüğünü sınırladığı için de öğrenci her aklına geleni yazamaz. Bu nedenle kısa cevaplı soruların puanlanması oldukça nesnelidir. Cevaplama işi çok az zaman alır. Çok sayıda konudan soru sorulabilir. Şans başarısı düşüktür. Daha çok kim, nerede, ne zaman gibi soruların cevaplarını ölçmek için uygundur. Bu soruları yazarken her kısa cevap maddesi tek bir doğru cevabı olacak biçimde yapılandırılmalıdır. Bu nedenle soru ifadesinin anlaşılır olmasını gerektirir.

4. Doğru –Yanlış Soruları: Bir kısmı doğru, bir kısmı yanlış yargı cümleleri hâlinde verilen maddelerden oluşur. Tipik bir doğru yanlış maddesi, cevaplayıcının doğru ya da yanlış olarak sınıflaması gereken bir önermedir. Teşhis maksadıyla kullanılmaya elverişli değildir.

5. Eşleştirme Gerektiren Sorular: İki grup hâlinde verilen ve birbiriyle ilgili olan bilgi öğelerinin, belli bir açıklamaya göre eşleştirilmesini gerektirir. Eşleştirmede; terimler ve tanımları, semboller, tarihî olaylar ve yerleri, problemler ve çözümleri için kullanılır. Bu madde türünü yazarken maddeler ve cevaplar listesi benzeşik olmalıdır ve aralarında tek boyutlu bir ilişki bulunmalıdır. Öncüller(sol sütun) ve cevaplar(sağ sütun) aynı sayıda olmamalıdır.

6. Çoktan Seçmeli Sorular: Problem durumu sunan bir soru kökü ile madde kökünü izleyen üç ya da daha çok sayıdaki seçimlik cevaplardan oluşur. İyi hazırlanırsa basitten en karmaşığa kadar tüm bilişsel davranışları ölçebilir. Yaratıcılığı engellediği söylenmesine rağmen iyi yapılandırılırsa yaratıcılığın gösterilmesine de izin verebilir. Puanlaması nesnelidir. Bu süreçte sadece mekanik hata dışında hata kaynağı yoktur. Madde analizi yapılabilir. Bu avantajlarına rağmen, ifade etme gücünü yoklamakta yetersizdir. Çoktan seçmeli soru maddesi yazma, özel bilgi ve beceri gerektirir;

geliştirilmesi de oldukça zaman alıcıdır. Şans başarı faktörünün olması testin geçerlilik ve güvenilirliğini düşürür (Baykul, 2000; Tekin, 1996; Turgut, 1992). Öğrencinin doğru ya da yanlış cevaplama nedenleri bilinemez. Doğru cevapladıysa doğru bilgiye sahip olarak mı cevapladığı kanıtlanamaz.

Gözlemler: Öğrencilerinizi gözlerken sistemli bir plan kullanırsanız en az iki önemli bilgiye sahip olursunuz. Birincisi, daha fazla bilgi toplarsınız. İkincisi, sistemli olarak topladığınız bilgileri başka bilgilere ekleyebilir ve dersinizi planlamada, öğrencilere dönüt vermede, veli toplantılarında ve öğrenci hakkında karar vermek için yardımcı bilgi niteliğinde kullanabilirsiniz. Aşağıdaki noktalar, öğretmenlere gözlem yapmada kolaylık sağlayacaktır.

- Ölçütleri koyarken bütün öğrenciler için aynı standartları kullanınız.
- Her öğrenciyi birkaç kez gözlemleyiniz.
- Her öğrenciyi değişik durumlarda ve farklı günlerde gözlemleyiniz.
- Her öğrenciyi değişik özelliklerine ve becerilerine göre değerlendiriniz.

Gözlem süreci, gözlem amacınıza bağlı olarak birkaç günden birkaç haftaya kadar bir süreci kapsayabileceği gibi bir dönemi de kapsayabilir. Bu süreçte medya okuryazarlığıyla ilgili beceriler yönünden öğrencilerin nasıl bir gelişim gösterdiğini de gözleyebilirsiniz.

Gözlem Yöntemleri

a. Anekdotlar: Gözlemlerinizi kayıt etmenizin basit bir yolu da ister dersten sonra ister ders esnasında kısa notlar almaktır. Bunu yaparken her öğrenci hakkında bir kart oluşturabilirsiniz. Her gün beş öğrencinin kartını seçip bu beş öğrenciyeye odaklanabilirsiniz. Seçilen öğrenciler bir grubun üyeleri olabilir. Diğer bir yöntemde büyük yapraklı dosyalar kullanmaktır. Her yaprağına öğrencilerin isimlerini yazabilir, daha düzenli olması için başka bir deftere kayıt edebilirsiniz.

b. Dereceli Puanlama Araçları: Gözlem yaparken kullanabileceğiniz diğer bir yöntem de 3 veya 4 dereceli gözlem dereceli puanlama araçları kullanmaktır. Gözlem amacınıza bağlı yeterlilik düzeylerini belirleyiniz ve karşısındaki boşluğa ilgili yeterliği gözlemlediğiniz öğrenci isimlerini yazınız. Örnek:

		✓		
			✓	
	✓			
		✓		
			✓	
		✓		
	✓			

c. Kontrol Listeleri: Bir sınıftaki bütün öğrencilerin adı üç sayfayı aşmayacak şekilde yazılır. Sayfanın üst kısmında gözlemlenen yeterli düzeyleri yer alır. Artı ve eksi gibi kontrol işaretleri kullanılabilir. Yorumlar için bir boşluk ayırabilirsiniz. Bütün sınıf için hazırlanan bir kontrol listesi uzun süreli gözlemler için daha uygundur. Bilgisayar kullanmanız sonuçları daha kolay yorumlamanızı sağlayacaktır.

d. Performans Değerlendirme: Öğrencilerin bilgi ve becerilerini ortaya koyarak oluşturdukları çalışma, ürün ya da etkinliklerin değerlendirilmesi süreci, performans değerlendirme olarak ifade edilebilir. Öğretmenler performans değerlendirmede oluşturacakları durumlar/verecekleri görevler ile öğrencilerin yaptıkları analizleri, problem çözmelerini, gözlemleri, verdikleri kararları, arkadaşları ile iş birliği içindeki çalışmalarını, sözel sunumlarını ve bir ürünü oluşturmalarını doğrudan gözlemleyebilir ve öğrencinin performansı hakkında karar verebilirler. Performans değerlendirme süreç içine yayılır ve öğrencinin yeni bilgiyi yapılandırmasını gerektirir.

e. Öz Değerlendirme: Belli bir konuda bireyin kendi kendisini değerlendirmesine öz değerlendirme denir. Öğrencilerin kendi performanslarıyla ilgili kendilerini yansıtmaları, bu konuda karar vermesi ve bu kararları kayıt etmeleri amaçlanır. Genellikle bu kayıtlar, öğrenme düzeyleri ve duyguları hakkında yol gösterici geri bildirim alabilmeleri için planlanan ifadeleri işaretlemeleri veya soruları cevaplamaları için oluşturulurlar. Değerlendirmenin amacı, öğrencinin kendi performansı ile ilgili sahip olduğu görüş hakkında bilgi kazanmak, konuyla ilgili duygu, düşüncesi hakkında bilgi edinmek ve öğrencinin konuyu derinlemesine öğrenme isteği konusunda onu desteklemektir. Öz değerlendirme, bireyin kendi yeteneklerini kendilerinin keşfetmelerine yardımcı olan bir yaklaşımdır.

Öz Değerlendirme Teknikleri

- Öz değerlendirme, öğrencilerin kendi güçlü ve zayıf yönlerini tanımalarına yardım eder.
- Performansının düzeyi hakkında karar vermek için kişisel ya da kişiler arası ölçüt koymada ve öğrencinin motivasyonunun yükselmesinde öğrencilere fırsat verir.
- Öğrencilerin değişik durumlarda davranışlarını kontrol altına almalarını sağlar.
- Öz değerlendirme ile öğrenci sürecin bir parçası olduğunu hisseder.
- Kendilerine dışardan bakma yetisi gelişir.

Bu tür değerlendirmenin olumsuz yönleri de vardır. Genellikle kendi performanslarını değerlendirirken yanlılığın varlığı göz ardı edilmemelidir. Başlangıçta öz değerlendirme, öğrencilerin

deneyimsizliği nedeniyle yanılırlara neden olabilir. Yine de öğrenciler daha fazla deneyim kazandıkça aldıkları kararlar daha doğru olacaktır.

Öz değerlendirmelerden, öğrencilerin not almayacaklarını bilmeleri önemlidir. Onlara öz değerlendirme formlarını neden kullandığınızı anlatarak öz değerlendirme formlarını doldururken dürüst ve samimi olmalarını söyleyiniz.

Öğrencinizin öz değerlendirmelerini ve günlüklerini kontrol ederek daha fazla bilgi elde edebilirsiniz (Ann Arbor Public Schools, 1993).

1) Günlükler: Günlükler öğrencinin yaptığı çalışmalar hakkında düzenli olarak yaptığı yazılı iletişim araçlarıdır. Günlüklere şunlar yazılabilir:

- Günlüğe konuyla ilgili sorularını ve düşüncelerini yazabilir.
- Medya okuryazarlığı ile ilgili görüşlerini, rahat anlayabildiklerini ya da yanlış yapma korkularını yazabilirler.

Öğrenciler, günlüklerde soru cevaplandırmamalı, proje günlükleri ayrı tutulmalıdır. Not vermek için de günlük kullanılmaz. Günlükler gözlemler gibi öğrencilerin gelişimini takip etmede yardımcı bilgi olarak ve öğrencilere dönüt vermek için kullanılabilir. Aynı zamanda öğrencinizle iletişim kurmanın en iyi yoludur. Örnekler:

- Bence cevap..... çünkü.....
- Bugün ne öğrendiğinizi açıklayınız.
- Bugün yaptığınız en kolay iş neydi, hangisi zordu, hâlâ anlayamadıklarınız nelerdir?
- Medya Okuryazarlığı dersinde sevdiğim şey.....

f. Akran Değerlendirme: Öğrencilerin, arkadaşlarının hazırladığı ödev, araştırma, proje, rapor vb. çalışmalarının değerlendirmesidir. Öğrenciler, arkadaşlarının çalışmalarındaki yeterlik düzeylerini değerlendirirken kendilerinin eleştirel düşünme becerileri de gelişir. Öğrencinin, öğretmen dışında başka birinden de dönüt almasına yardımcı olur. Değerlendirmeye temel oluşturan beceri ve ölçütlerin saptanması konusunda öğrenciye bakış açısı sağlar. Akran değerlendirme, öğretmene öğrencilerin gelişim ve yeterlik düzeyleri hakkında geri bildirim sağlar. Akran değerlendirmede, öğrencilerin yanlış davranışlarını önlemek için ölçütlerin öğrencilere verilmesi yararlı olur.

Eğitim öğretim sürecinde yaptırılacak olan öz değerlendirme ve akran değerlendirme çalışmaları öğrencilere not vermek için değil, öğrencinin öğrenme sürecine aktif olarak katılması ve etkin öğrenmesi için önerilir. Örnek formlarda verilen akran değerlendirme formu, akranlarının kendisine ilişkin değerlendirmesinin yanında bireylerin kendilerine ilişkin de bir değerlendirme yapmasını sağlar. Böylece, kendi değerlendirmesi ile arkadaşlarının kendisi hakkındaki görüşlerini karşılaştırabilir.

g. Grup Değerlendirme ve İş Birliğine Dayalı Öğrenme: Yapısalcı yaklaşımın önemli özelliklerinden biri de iş birliğine dayalı öğrenmedir. İş birliğine dayalı öğrenme, öğrencilerin küçük gruplar oluşturarak bir problemi çözmek ya da bir görevi yerine getirmek üzere ortak bir amaç için birlikte çalışma yoluyla bir konuyu öğrenme yaklaşımıdır. Grup üyelerinin sorumlulukları paylaşmaları önemlidir. Birbirlerine yardımcı olarak öğrenmeleri ancak birlikte çalışmalarlarıyla mümkündür (Demirel, 1999). Bir sonraki sayfada proje görevlerinde grup çalışmasını puanlamanız için bir dereceli puanlama anahtarı verilmiştir.

Grup İş Birlikli Çalışma Dereceli Puanlama Anahtarı

İsim:

Tarih:...../.../.....

Ölçütler	Yeterli Değil 1	Gelişme gösteriyor 2	Yeterli 3	Mükemmel 4	Puan
Yardımlaşma					
Araştırma ve veri toplama	Konuyla ilgili herhangi bir bilgi toplamamış.	Konuyla ilgili çok az bilgi toplamış.	Konuyla en ilgili bazı temel bilgileri toplamış.	Konuyla tamamen ilgili tüm bilgileri toplamış.	
Bilgi Paylaşımı	Grup arkadaşlarıyla herhangi bir bilgi paylaşmadı.	Konuyla biraz ilgili bilgileri paylaştı.	Konuyla ilgili temel bilgileri paylaştı.	Tümü konuyla ilgili tüm bilgileri paylaştı.	
Zamanlama	Herhangi bir ödev yapmadı.	Çoğu ödevlerini geç getirdi.	Çoğu ödevlerini zamanında getirdi.	Tüm ödevlerini zamanında getirdi.	
Sorumluluk alma					
Gruptaki görevini yerine getirme	Gruptaki görevini yapmadı.	Gruptaki görevinin çok azını yerine getirdi.	Yaklaşık tüm görevini yerine getirdi.	Gruptaki görevinin tamamını yerine getirdi.	
Eşit Paylaşım	Her zaman başkalarından çalışmayı yapmasını bekler.	Yapması gereken görevleri her zaman hatırlatılınca yapar.	Yapması gereken görevleri ara sıra hatırlatmak gerekir.	Yapması gerekenler hatırlatılmadan her zaman görevini yapar.	
Başkalarının görüşlerine değer verme					
Grup arkadaşlarını dinleme	Asla başka biri konuşuyorken izin almaz.	Çoğunlukla biri konuşuyorken izin almadan konuşur.	Dinler fakat bazen kendine ve arkadaşlarına az zaman bırakarak konuşur.	Dinler ve nezaket kurallarına uyarak konuşur.	
Grup arkadaşlarıyla uyum	Her zaman grup arkadaşlarıyla tartışır.	Bazen tartışır.	Nadiren tartışır.	Asla tartışmaz.	
Yansız karar verme	Her zaman çoğunluğa uyar.	Tüm görüşler yerine arkadaşlarının görüşlerini destekler.	Tüm görüşleri değerlendirerek karar verir.	Grup arkadaşlarının yansız karar vermeleri için onlara yardım eder.	
Toplam					

Grup çalışması gruptaki öğrencilerin tümünün süreçte etkin olmasını amaçlar. Ancak bazen baskın liderlik özelliğinde veya sorumluluk alma özelliği gelişmemiş ve yansız karar vermekte güçlük yaşayan öğrencileriniz olabilir. Grup çalışmasında, tüm öğrencileri lider ama diğer arkadaşlarına saygılı, paylaşımcı, sorumluluk alabilen yansız karar verebilen öğrenciler olarak yetiştirmekte önemli hedeflerdendir.

Grup çalışmasında görev alan öğrenci/öğrencilerinizi, yandaki dereceli puanlama anahtarı değerlendirdiğinizde yeterlilik düzeyinin altında değerlendirirseniz, okulunuzun rehber öğretmeniyle değerlendirme sonuçlarını paylaşarak görüşlerini alınız. Gerekirse sınıfınız için ilgili konularda bir program ve çalışma yapmasını isteyiniz.

h. Öğrenci Ürün Dosyası (Portfolyo): Öğrenci ürün dosyası, öğrencilerin bir alandaki çalışmalarını, harcadığı çabayı, geçirdiği evreleri gösteren başarılarının koleksiyonudur. Öğrencinin gelişimini, velisinin ve öğretmenlerinin izleyebilmesine olanak sağlayan bir çalışmadır. Sınıf içi etkinliklerin öğrencinin seçimi sonucunda bir araya getirilip yansıtılmasıyla oluşan öğrenci ürün dosyası, aynı zamanda hem öğretmen hem de öğrenci için bir değerlendirme yöntemidir.

Öğrenci Ürün Dosyasının Amacı Nedir?

- Öğrencinin öz disiplin ve sorumluluk bilincini geliştirmek ve öğrenciye öz değerlendirme becerisi kazandırmak
- Öğrencinin gelişimini kanıtlarla daha sağlıklı izleyebilmek
- Öğrencinin gelecekteki öğrenmelerine ışık tutmak ve bilgi sunmak
- Öğrencilerin yeteneklerini sergilemek ve ilgi alanlarını geliştirmek
- Öğrencilerin arkadaşlarının gelişimini izleyerek birbirlerine yardımcı olmalarını sağlamak ve böylelikle gelecekte yapacakları ekip çalışmalarına başlangıç yapmak
- Öğrencilerin kendi çalışmalarını değerlendirmeye yardım etmek
- Öğretmene eğitsel kararlar vermede yardım etmek
- Aile ile iletişimi sağlamak
- Ürün ve süreci değerlendirmek için bilgi toplamayı sağlamak
- Programın amaçlarını değerlendirmek için eğitimcilere yardım etmek
- Yazma, okuma ve düşünme becerileri arasında bağlantı sağlamak
- Öğrencilerin çalışmalarının değerlendirilmesine katılımlarını sağlamak ve onları çalışmaya teşvik etmektir.

Öğrenci Ürün Dosyası Neleri İçerir?

Öğrenci Ürün Dosyası İçeriği

Öğrenci Ürün Dosyasının İçeriğini Seçme Stratejileri

- Öğrencinin en iyi çalışması
- Öğrencinin yeni öğrendiği çalışmalar
- Öğrencinin gurur duyduğu çalışmalar
- Öğretmen, öğrenci ve veli tarafından yapılan seçimler

Öğrenci Ürün Dosyası Çalışmalarında Öğretmenin Rolü Nedir?

- Ürün dosyası çalışması sürecinde öğretmen, öğrencilere rehberlik eder ve yardımcı olur.
- Öğrenci ürün dosyasının kapsamının ne olacağı konusunda ışık tutar.
- Öğrenci ürün dosyasına hangi çalışmaların dâhil edileceği öğrencinin sorumluluğundadır; kararları öğretmenle öğrenci birlikte alabilir.
- Öğrenci ürün dosyasının değerlendirilmesi öğretmenin sorumluluğundadır. Ancak değerlendirme ölçütü baştan belirlenmeli ve bu kriterler açık ve anlaşılır bir biçimde öğrenci ve veliye sunulmalıdır.

Öğrenci Ürün Dosyası Çalışmalarında Öğrencinin Rolü Nedir?

- Öğrenci ürün dosyası, öğrenciye ait bir çalışma olduğundan en önemli aşama, öğrencinin öğrenci ürün dosyasına hangi çalışmaları dâhil edeceğini saptamasıdır. Bu konuda öğretmen yardımcı olarsa da karar öğrenciye ait olacaktır.
- Öğrenci ürün dosyası çalışması kapsamına girecek olan çalışmaların belgelenmesi önemlidir. Öğrenci yaptığı çalışmayı resimlerle belgelemek gereğini duyabilir. Ölçütler listesinin öğrenci tarafından çok iyi kavranması öğrencinin çalışmalarını sağlıklı değerlendirebilmesi açısından çok önemlidir.

Öğrenci Ürün Dosyası Çalışmalarında Velinin Rolü Nedir?

Veli, ürün dosyasının öğretmen için anlamını, programın bir parçası olarak nasıl kullanıldığını, öğrenciler için önemini ve değerlendirmenin bir parçası olarak nasıl kullanıldığını çok iyi kavramalıdır.

Öğrenci Ürün Dosyası Hazırlama Sürecinde Öğretmenin Yapacakları

- Öğrenci ürün dosyasını hazırlamadan önce öğretimin genel hedeflerini ve kazanımlarını belirleyiniz. Kendinize, bu kazanımlardan hangilerini öğretmek istediğinizi, öğrencilerinize de hangilerini öğrenmek istediklerini sorabilirsiniz.
- Öğrenci ürün dosyasını sınıfınıza tanıtınız. Elinizde bir örnek varsa bunu öğrencilerinize gösteriniz.
- Öğrencilerinize, öğrenci ürün dosyasının bir değerlendirme anahtarı olduğunu söyleyiniz.
- Öğrenci ürün dosyalarında nelerin bulunabileceğini söyleyiniz (sınavlar, projeler, değerlendirme ölçekleri, yazılar vb.).
- Dosyaya fazla ürün koyarak öğrencilerin cesaretlerini kırmayınız (başlangıçta 4–5 adet).
- Her aşamanın nasıl değerlendirileceğini açıklayınız (Öğrencilerinize puanlama ve dereceli puanlama anahtarıyla ilgili bilgi veriniz.).
- Yapılan her çalışmanın değerlendirilmesi ile ilgili dereceli puanlama anahtarı, kontrol listeleri ya da öz değerlendirme formları gibi araçlar kullanabilirsiniz.
- Öğrenci ürün dosyasıyla ilgili öğrencilerinize geri bildirimde bulunabilirsiniz. Örneğin, öğrencilerin yeteneklerinin bir profilini çıkarıp güçlü ve zayıf yönlerini belirten bir yazı yazıp yazıyı dosyaya ekleyebilirsiniz.

Öğrenci Ürün Dosyasının Değerlendirmede Kullanılması

- Öğrenci ürün dosyası, öğrenci ve öğretmenlerin seçtiği pek çok farklı ürünün bir araya getirilmesidir.
- Bütünsel bir yaklaşımla tasarlanmıştır. Öğrenci ürün dosyası öğrencinin medya okuryazarlığı becerilerine yoğunlaşmasına yardımcı olur. Gelişme, anlama sürecine yoğunlaşması için kullanılır.
- Öğrenci ürün dosyası öğrencilerin kâğıtları sakladığı dosyadan daha fazla bir anlam içerir. Dosyada bulunan her bir kâğıdın altında yatan hikâyeyi anlatmalıdır. Öğrenci-öğretmen, öğretmen-aile ve aile-öğrenci arasındaki iletişimin muhteşem bir kontrol listesidir.
- Öğrenci ürün dosyası, aynı zamanda eğitim programının başarısının değerlendirilmesini sağlar.
- Öğrencilerinizin ne kadar başarılı olduklarını görmenize yardımcı olur. Bu planlar başından beri öğrencilerle paylaşılmalıdır ve düzenli olarak gözden geçirilmelidir. Böylece öğrenci sürecin içinde yer alır.

Öğrenci Ürün Dosyası Yönetimi

Öncelikle her öğrenci için ürün dosyası tutmak zor bir iştir. Aşağıda bununla ilgili bazı öneriler yer almaktadır.

ÖRNEK FORMLAR
ETKİNLİK ÖZ DEĞERLENDİRME

Adı ve Soyadı :
Sınıfı :
Nu. :

Bu form etkinliklerden sonra kendinizi değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınızı en doğru yansıtan seçeneği "X" ile işaretleyiniz. Gerekirse öğretmeninizden de yardım alarak geliştirmeniz gereken yönlerinizi tespit ediniz ve bu gelişmeyi sağlayabilmek için plan yapınız.

BECERİLER	DERECELER		
	Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman
1. Öğretmenimin önerilerini dinledim.			
2. Yönergeyi izledim.			
3. Çalışmalarımda arkadaşlarımdan önerilerini aldım.			
4. Gerekli olduğunda arkadaşlarıma öneride bulundum.			
5. Ödevlerimi tamamladım.			
6. Anlamadığım yerlerde sorular sordum.			
7. Grup arkadaşlarıma çalışmalarında destek oldum.			
8. Çalışmalarım sırasında zamanı akıllıca kullandım.			
9. Çalışmalarım sırasında değişik materyaller kullandım.			

1. Bu etkinlikten neler öğrendim?

2. Bu etkinlik sırasında en iyi yaptıklarım:

3. Bu etkinlik sonunda,

Geliştirmem gerekenler

Bu gelişmeyi gerçekleştirebilmek için planım

YORUMLAR

İsim:.....

Tarih:...../...../...../

Günlüğüm

Bugün ne yaptım?.....

Nasıl yaptım?.....

Kimle çalıştım?.....

Neyi iyi yaptım?.....

Neyi daha iyi yapmak istiyorum?.....

ANEKDOT VE GÖRÜŞME NOTLARI

Öğrenci

Hafta

Anekdot ve görüşme notları:.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

GÜNLÜK GÖZLEM KÂĞIDI

.....

Tarih	İsim	Etkinlik	Gözlem	Yorumlar

Öz Değerlendirme Formu

İsim _____ Tarih _____

Yönerge: Aşağıda verilen her bir cümleyi çalışmalarınızı en iyi yansıtan, “Evet, Hayır, Emin değilim” ifadeleriyle cevaplayınız. Bu ifadelerde doğru cevap yoktur. Size uygun olan seçeneğe işaret koyunuz. İstek ve önerileriniz varsa ekleyiniz.

	Evet	Emin değilim	Hayır
1. Medya okuryazarlığı dersinde öğrenebildiklerimi günlük hayatımda kullanabildiğim için bu dersi seviyorum.			
2. Etkinlikler ne kadar zor olursa üzerinde çalışmaktan o kadar çok hoşlanıyorum.			
3. Tablo ve grafikler karmaşık olduğunda soruları cevaplayamıyorum.			
4. Medya okuryazarlığı dersinde hem eğleniyor hem de öğreniyorum.			
5. Bulmaca içeren etkinlikler beni sıkıyor.			
6. Medya okuryazarlığı dersinin gerekli olmadığını düşünüyorum.			
7. Etkinlik öncesi hazırlıkları çok zaman alıyor.			
8. Bir grupla çalışmaktansa tek başıma çalışmayı tercih ederim.			
9. Farklı türde etkinlikler yapmaktansa aynı türden etkinlik yapmayı tercih ederim.			
10. Medya okuryazarlığı dersinden zevk alıyorum.			
11. Bir konuyu anlamanın en iyi yolunu her zaman bulurum.			
12. Medya okuryazarlığı dersinde Türkçenin etkili, doğru ve güzel kullanımına daha çok özen gösteriyorum.			
13. Medyada yapılan programlarda Türkçenin nasıl kullanıldığı dikkatimi çekiyor.			
14. Medya iletilerini yorumlamaktan hoşlanmıyorum.			
15. Medya iletilerini analiz etme becerisi sosyal yaşantımda da işime yarıyor.			

İstek ve önerileriniz:.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

RÖPORTAJ YAPMA DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form, öğrencilerinizin röportaj yapma çalışmalarını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir.

Görüşme konusu:

	Çok iyi 4	İyi 3	Orta 2	Zayıf 1
Kayda giriş				
Kendini tanıtmak				
Röportajın amacını tanıtmak				
Röportaj yapılan kişiyi tanıtmak				
Röportajın yerini tanıtmak				
Röportajın tarihini vermek				
Görüşme teknikleri				
Görüşmeci (muhabir/ anchorman) konu hakkında ön bilgiye sahiptir.				
Bilgilerini destekleyici materyalleri önceden hazırlar.				
Açık, anlaşılır bir dil kullanılır.				
Röportajın amacına uygun sorular sorar.				
Gerektiğinde ayrıntı sormak için istekli görülür.				
Ön yargılı yorumlar yapmaktan kaçınır.				
Konuğun sözünü kesmekten sakınır.				
Konuğun görüşlerini söylemesi için konuğu yüreklendirir.				
Röportaj sürecini amacına uygun kullanır.				
Ses kalitesi				
Röportaj ortamını dikkat dağıtıcı etkenlerden arındırır.				
Konuşulanların net bir şekilde duyulması için önlemler alır.				
Röportaj sonucunda elde edilen veriler				
Değerlendirme ve sunu hazırlama				
Amacına uygun metin hazırlama				
Konuyu destekleyici materyal hazırlama				
Hazırladığı materyalleri etkin bir şekilde kullanma				
Akıcı bir dil ve beden dilini kullanma				
Verilen sürede sunuyu yapma				
Toplam				

Öneriler:.....
.....
.....
.....

SÖZLÜ SUNUM AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU

İsim:.....

Tarih: / /

Yönerge: Sunumları dinlerken aşağıdaki her bir ölçütü dikkate alarak arkadaşınızı değerlendiriniz ve uygun gördüğünüz puana "X" işareti koyunuz.

ÖLÇÜTLER	4 Mükemmel	3 Yeterli	2 Gelişmesi gerekli	1 Yeterli değil
Görsel materyalleri kullandı (harita, grafik, tablo).				
Açıklama yaptı ve örnekler verdi.				
Fikirlerini kaynaklarla destekledi.				
Dinleyicilerin sorularını cevapladı.				
Sunumunu mantıksal sıralamada yaptı (Konudan konuya atlamadı.).				
Türkçeyi doğru konuştu.				
Sesini duyulabilecek ölçüde ayarladı.				
Zamanı doğru kullandı.				
Dinleyiciyle göz teması kurdu.				
Sunum sırasında tepegöz, projeksiyon cihazını kullandı.				
Diğer Öneriler:				
.....				
.....				

AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU

Yönerge: Bu form, bir grup olarak çalışmalarınızı değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Aşağıda verilen her ifadeyi okuyunuz, bu ifadelere göre gruptaki arkadaşlarınızı değerlendiriniz.

Buna göre 5: Çok iyi, 4: İyi, 3:Orta, 2: Kabul edilebilir, 1: Kabul edilemez olarak dereceleyiniz.

Değerlendiren öğrencinin,
Adı Soyadı:
Sınıfı :

1. Arkadaşımın Adı Soyadı:.....
2. Arkadaşımın Adı Soyadı:.....
3. Arkadaşımın Adı Soyadı:.....
4. Arkadaşımın Adı Soyadı:.....
5. Arkadaşımın Adı Soyadı:.....

Grubumuzdaki Öğrenciler	1. Arkadaşım	2. Arkadaşım	3. Arkadaşım	4. Arkadaşım	5. Arkadaşım
Grubun Adı / Nu.:					
1. Çalışmalara gönüllü katılma					
2. Görevini zamanında yerine getirme					
3. Farklı kaynaklardan bilgi toplayıp sunma					
4. Grup arkadaşlarının görüşlerine saygılı olma					
5. Arkadaşlarını uyarırken olumlu bir dil kullanma					
6. Temiz, tertipli ve düzenli çalışma					
7. Sonuçları tartışırken anlaşılır konuşma					
Toplam					

İstek ve önerilerim:

.....

.....

.....

GRUP DEĞERLENDİRME (Sınıftaki Tüm Öğrenciler İçin)

Grubun Adı :

Sınıf :

Yönerge: Aşağıdaki form gruptaki her bir öğrencinizi değerlendirmek için verilmiştir. Her ölçüte göre grubu derecelendiriniz.

5: Çok iyi, 4: İyi, 3: Orta, 2: Kabul edilebilir, 1: Kabul edilemez.

Öğrencinin Adı ve Soyadı	Ölçütler	1. Çalışmaya hazır oluş	2. Başkalarını dinleme	3. Sorumlulukları paylaşma	4. Grup arkadaşlarını destekleme	5. Tartışmalara katılma	6. Görüşlerini gerekçelendirme	7. Farklı görüşlere saygı duyma	8. Görev almaya istekli oluş	9. Zamanı verimli kullanma	10. Ödevleri tamamlama	11. Ödevlerini saklama	Toplam Puan

Yorumlar:

.....

.....